2024/2500

24.9.2024

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2024/2500

z 23. septembra 2024

na podporu boja proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a ich šíreniu v členských štátoch Ligy arabských štátov – fáza III

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) V stratégii EÚ proti nedovoleným strelným zbraniam, ručným a ľahkým zbraniam (RĽZ) a ich munícii z roku 2018 s názvom „Zabezpečenie zbraní, ochrana občanov“ (ďalej len „stratégia EÚ pre RĽZ“) sa uvádza, že Únia kladie osobitný dôraz na regionálnu spoluprácu ako účinný prostriedok kontroly ručných zbraní.

(2) V stratégii EÚ pre RĽZ sa konštatuje, že Únia bude naďalej podporovať spoluprácu a pomoc pri vykonávaní Akčného programu Organizácie spojených národov (OSN) na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie (ďalej len „akčný program OSN“).

(3) Vo výslednom dokumente štvrtej konferencie OSN o preskúmaní pokroku dosiahnutého pri vykonávaní akčného programu OSN v júni 2024 sa členské štáty OSN zaviazali podľa potreby posilniť partnerstvá a spoluprácu na všetkých úrovniach v oblasti predchádzania nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a boja proti nemu.

(4) V Agende 2030 OSN pre udržateľný rozvoj z roku 2015 sa potvrdzuje, že boj proti nedovolenému obchodovaniu s RĽZ je nevyhnutný na dosiahnutie mnohých cieľov vrátane tých, ktoré sa týkajú mieru, spravodlivosti a silných inštitúcií. Generálny tajomník OSN vo svojom programe pre odzbrojenie s názvom Zabezpečenie našej spoločnej budúcnosti z roku 2018 vyzýva na inkluzívny, integrovaný a participatívny prístup ku kontrole ručných zbraní na úrovni jednotlivých krajín a v niektorých prípadoch na subregionálnej úrovni.

(5) Liga arabských štátov (ďalej len „LAŠ“) je regionálna organizácia, ktorá združuje všetky arabské krajiny s cieľom podporovať a posilňovať spoluprácu svojich členov.

(6) V roku 2016 Únia a LAŠ nadviazali strategický dialóg medzi EÚ a LAŠ a zriadili niekoľko pracovných skupín vrátane pracovnej skupiny pre strategický dialóg o zbraniach hromadného ničenia a kontrole zbrojenia, ktorá vymedzila prioritné oblasti možnej konkrétnej spolupráce.

(7) Vyhlásenie zo samitu EÚ – LAŠ v Šarm aš-Šajchu z roku 2019 obsahovalo záväzok prijať zosúladené opatrenia proti nedovolenému obchodovaniu so zbraňami.

(8) Rozhodnutia Rady (SZBP) 2018/1789 ([1]) a (SZBP) 2021/1726 ([2]) podporili fázu I a fázu II projektu na podporu boja proti nedovolenému obchodovaniu s RĽZ a ich šíreniu v členských štátoch LAŠ. Únia teraz chce naďalej podporovať fázu III projektu.

(9) Podpora projektu zo strany Únie bude odrážať celkovú politiku Únie týkajúcu sa LAŠ a jej členských štátov,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. S cieľom podporiť členské štáty Ligy arabských štátov (LAŠ) pri ich vnútroštátnom vykonávaní akčného programu Organizácie spojených národov na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie (ďalej len „akčný program OSN“) a medzinárodného nástroja na sledovanie (ITI) bude účelom fázy III predmetného projektu začatom rozhodnutiami (SZBP) 2018/1789 a (SZBP)

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2018/1789 z 19. novembra 2018 na podporu boja proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a ich šíreniu v členských štátoch Ligy arabských štátov (Ú. v. EÚ L 293, 20.11.2018, s. 24).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/1726 z 28. septembra 2021 na podporu boja proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a ich šíreniu v členských štátoch Ligy arabských štátov – fáza II (Ú. v. EÚ L 344, 29.9.2021, s. 7).

2021/1726, umožniť členským štátom LAŠ, aby podľa svojich priorít a potrieb udržateľným spôsobom posilnili účinnosť svojich vnútroštátnych rámcov pre kontrolu ručných zbraní a boj proti ich šíreniu, a to v súlade s postupmi a normami stanovenými v akčnom pláne OSN, ITI a Globálnom rámci pre muníciu (GFA).

2. Projekt sa bude zameriavať najmä na nasledujúce ciele v záujme boja proti hrozbe šírenia ručných a ľahkých zbrani (RĽZ) v regióne LAŠ:

— posilniť kapacity colných a ďalších pohraničných orgánov, pokiaľ ide o odhaľovanie nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami v regióne LAŠ, jeho zákaz a podávanie správ o záležitostiach, ktoré s ním súvisia,

— posilniť kapacity orgánov presadzovania práva, pokiaľ ide o účinné vyšetrovanie a spoluprácu v súvislosti s otázkami nedovoleného šírenia strelných zbraní a obchodovania s nimi v regióne LAŠ, a

— posilniť kapacity bezpečnostných a vojenských agentúr, pokiaľ ide o navrhovanie a zavádzanie bezpečných a chránených systémov riadenia zásob RĽZ a ich munície v regióne LAŠ.

3. V záujme splnenia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 Únia prostredníctvom tohto rozhodnutia podporí akcie, okrem iného, v týchto prioritných oblastiach:

— Oblasť 1: medzinárodná kontrola transferu RĽZ vrátane posúdenia rizika a predchádzania odklonu RĽZ k neoprávneným príjemcom.

— Oblasť 2: identifikácia a narušenie zdrojov nedovolených ručných zbraní vrátane budovania kapacít pre orgány presadzovania práva, kontroly pozemných, vzdušných a námorných hraníc, označovania RĽZ a vedenia záznamov o RĽZ a ich sledovania, techník vyšetrovania zbraní a sledovania zbraní a využívania balistických informácií a identifikácie alebo narúšania pašeráckych trás a metód.

— Oblasť 3: iné opatrenia týkajúce sa ručných zbraní vrátane riadenia a bezpečnosti zásob.

— Oblasť 4: poskytovanie informácií relevantných z hľadiska RĽZ a posilnenej kontroly RĽZ, ako je hodnotenie zákonov a iných právnych predpisov v členských štátoch LAŠ a poradenstvo týkajúce sa možných revízií, ako aj preklad relevantných výskumných prác a štúdií do arabčiny.

4. Podrobný opis projektu uvedeného v odsekoch 1, 2 a 3 sa nachádza v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia zodpovedá vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“).

2. Projekt uvedený v článku 1 technicky vykonáva subjekt Small Arms Survey (ďalej len „SAS“) zastúpený Vysokoškolským inštitútom pre medzinárodné a rozvojové štúdie Graduate Institute of International and Development Studies s pomocou Medzinárodnej organizácie kriminálnej polície (Interpol) a Svetovej colnej organizácie (WCO) a v úzkej spolupráci so sekretariátom Ligy arabských štátov (LAŠ).

3. SAS s pomocou Interpolu a WCO vykonáva svoje úlohy pod vedením vysokého predstaviteľa. Na tento účel uzavrie vysoký predstaviteľ so SAS potrebné dojednania.

Článok 3

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie projektu, ktorý financuje Únia, uvedeného v článku 1 je 3 999 776,72 EUR.

2. Výdavky financované zo sumy stanovenej v odseku 1 sa riadia v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na rozpočet Únie.

3. Na správne riadenie výdavkov uvedených v odseku 2 dohliada Komisia. Na tento účel uzavrie so SAS potrebnú dohodu. V nej sa stanoví, že SAS má zabezpečiť zviditeľnenie príspevku Únie primerané jeho výške.

Článok 4

1. Vysoký predstaviteľ podáva Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných polročných správ, ktoré pripraví SAS.

2. Komisia podáva správy o finančných aspektoch projektu uvedeného v článku 1.

Článok 5

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

Toto rozhodnutie stráca účinnosť 36 mesiacov odo dňa uzavretia dohody uvedenej v článku 3 ods. 3 Rozhodnutie však stráca účinnosť šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti, ak sa v tejto lehote dohoda neuzavrie.

V Bruseli 23. septembra 2024

Za Radu

predseda

Z. FELDMAN

PRÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

Boj proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a ich šíreniu v členských štátoch Ligy arabských štátov

Fáza 3 – opis projektu (2024 – 2027)

1. **Kontext a zdôvodnenie podpory v rámci SZBP**

Fáza 3 projektu Európskej únie a Ligy arabských štátov (projekt EÚ-LAŠ, fáza 3) bude vychádzať zo skoršieho úsilia Ligy arabských štátov (LAŠ) a Európskej únie (EÚ) vrátane úsilia vynaloženého počas fázy 1 (2019 – 2021) a fázy 2 (2021 – 2024) projektu s cieľom pomôcť členským štátom LAŠ znížiť riziká, ktoré vyplývajú z nedovolených tokov a používania ručných a ľahkých zbraní a ich munície v regióne arabských štátov.

Uvedený projekt vychádza z činnosti pracovnej skupiny pre strategický dialóg medzi EÚ a LAŠ o zbraniach hromadného ničenia, ručných a ľahkých zbraniach a kontrole zbraní, ktorá na začiatku iniciatívy vymedzila prioritné oblasti pre možnú vecnú spoluprácu (pozri oddiel 2.1).

Fáza 1 projektu EÚ-LAŠ mala zásadný význam, pokiaľ ide o vybudovanie dôvery medzi členskými štátmi LAŠ a tromi vykonávacími partnermi: Small Arms Survey (ďalej len „Survey“), Medzinárodnou organizáciou kriminálnej polície (Interpol) a Svetovou colnou organizáciou (WCO). Uvedené tri organizácie poskytli v ôsmich arabských krajinách úvodnú odbornú prípravu. Prostredníctvom série regionálnych a subregionálnych zasadnutí podporili výmenu najlepších postupov a skúseností získaných v boji proti šíreniu nedovolených ručných zbraní.

Fáza 2 bola zameraná na poskytovanie technickej odbornej prípravy na úrovni jednotlivých krajín a regionálnej úrovni v týchto oblastiach:

— riadenie zásob,

— odhaľovanie a identifikácia nedovolených ručných a ľahkých zbraní vrátane ich munície a komponentov,

— vyšetrovanie v súvislosti so strelnými zbraňami a

— využívanie existujúcich systémov riadenia vedomostí v prospech pracovníkov colných orgánov a orgánov presadzovania práva.

Počas tejto fázy bola účasť členských štátov LAŠ na projekte mimoriadne výrazná, pričom 18 štátov požiadalo o vnútroštátnu odbornú prípravu a zúčastnilo sa na regionálnom programe odbornej prípravy, ktorý sa uskutočnil v období od januára do konca mája 2024. V rámci vnútroštátnej odbornej prípravy sa zúčastneným úradníkom poskytli základné vedomosti a odborné znalosti v oblasti kontroly ručných zbraní. V rámci regionálnej odbornej prípravy sa poskytli podrobnejšie pokyny a prijímajú sa opatrenia na to, aby sa účastníkom umožnilo vymieňať si získané vedomosti a odborné znalosti s ostatnými arabskými vládnymi úradníkmi. V prípade Interpolu a WCO sa hĺbkovou odbornou prípravou poskytla aj príležitosť začať zložku odbornej prípravy školiteľov v záujme budovania udržateľných kapacít na kontrolu ručných zbraní v zúčastnených členských štátoch LAŠ. Dvomi spoločnými operáciami, ktoré uskutočnili zúčastnené štáty LAŠ a ktoré sprostredkovali Interpol a WCO, sa štátom umožnilo, aby uplatnili novo získané vedomosti. Uskutočnili sa tri tematické webináre a dva regionálne semináre, ktorými sa sekretariátu LAŠ, členským štátom a trom vykonávacím partnerom poskytlo dostatok príležitostí zapojiť sa do politických diskusií a vymieňať si skúsenosti a získané poznatky.

Počas fázy 3 sa v rámci iniciatívy skonsoliduje a posilní úsilie o budovanie kapacít vynaložené v predchádzajúcich fázach. Hlavné úsilie sa bude zameriavať na posilnenie základov účinnej a dlhodobej udržateľnosti. Projektom sa predovšetkým bude zainteresovaným krajinám naďalej ponúkať príležitosť na pokročilejšiu výraznú angažovanosť na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom cielenej, hĺbkovej odbornej prípravy a ďalšej podpory budovania kapacít poskytovanej troma vykonávacími partnermi. Týmto zapojením sa Survey, Interpolu a WCO umožní posúdiť potenciál dlhodobejšej spolupráce so zainteresovanými členskými štátmi. Zároveň sa v rámci projektu bude naďalej poskytovať úvodná odborná príprava, najmä pre krajiny, ktorým sa počas prvých dvoch fáz projektu neposkytla. V čo najväčšej možnej miere sa do nej zapoja vnútroštátni školitelia, ktorých kapacita sa rozvinula vo fáze 2.

Obmedzenie počtu nedovolených ručných zbraní a ich odstránenie v arabskom regióne zostáva nevyhnutným predpokladom obmedzenia násilia vo všetkých jeho formách a presadzovania udržateľného rozvoja a prosperity v súlade s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja – v regióne arabských štátov i v susedných regiónoch vrátane Európy. Konkrétnejšie je cieľom uvedeného projektu posilnenie kapacít členských štátov LAŠ v záujme vykonávania Akčného programu OSN na predchádzanie nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstránenie (AP OSN) a medzinárodného nástroja na sledovanie (ITI), a to na základe priorít a potrieb určených uvedenými štátmi. Prostredníctvom projektu sa tiež zvýši povedomie členských štátov LAŠ o nedávno prijatom globálnom rámci pre riadenie konvenčnej munície počas celého jej životného cyklu (GFA).

Uvedeným projektom sa priamo prispeje k programu OSN „Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj [1]“ a k dosiahnutiu jeho cieľov udržateľného rozvoja. Získajú sa ním poznatky a odborné znalosti, ktorými sa krajinám LAŠ pomôže znížiť ozbrojené násilie, podporovať mier a budovať inkluzívne spoločnosti, okrem iného s cieľom „znížiť všetky formy násilia a súvisiace miery úmrtia“ (cieľ 16.1), „znížiť nelegálne toky zbraní“ (cieľ 16.4) a v relevantných prípadoch „odstrániť všetky formy násilia na všetkých ženách a dievčatách“ (cieľ 5.2). [2] Uvedený projekt je tiež konkrétnym prejavom záväzku prijať spoločné opatrenia proti nezákonnému obchodovaniu so zbraňami, ktorý sa prijal vo vyhlásení zo samitu EÚ – LAŠ v Šarm aš-Šajchu v roku 2019 [3].

2. **Vízie, ciele a dlhodobá udržateľnosť projektu**

Vo fáze 3 bude projekt sledovať rovnaké dlhodobé ciele ako v predchádzajúcich fázach, aby členské štáty LAŠ mohli podľa svojich priorít a potrieb udržateľným spôsobom posilniť účinnosť svojich vnútroštátnych rámcov pre kontrolu ručných zbraní a boj proti ich šíreniu v súlade s postupmi a normami stanovenými v AP OSN, ITI a GFA. Toto posilnenie sa uskutoční prostredníctvom politiky a praxe, pričom sa bude kombinovať využívanie údajov, poznatkov založených na dôkazoch, spoľahlivých zdrojov a nástrojov, prispôsobeného odborného poradenstva a odbornej prípravy a združovanie odborníkov z praxe a tvorcov politík v regióne LAŠ.

Spoluprácou s kľúčovými agentúrami a partnermi zodpovednými za obmedzenie hrozby šírenia ručných a ľahkých zbraní v regióne LAŠ sa umožní, aby projekt splnil trojstupňový cieľ:

1. posilniť kapacity colných a ďalších pohraničných orgánov, pokiaľ ide o odhaľovanie nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami v regióne LAŠ, jeho zastavovanie a podávanie správ o záležitostiach, ktoré s ním súvisia;

2. posilniť kapacity orgánov presadzovania práva, pokiaľ ide o účinné vyšetrovanie a spoluprácu v súvislosti s otázkami nedovoleného šírenia strelných zbraní a obchodovania s nimi v regióne LAŠ, a

3. posilniť kapacity bezpečnostných a vojenských agentúr, pokiaľ ide o navrhovanie a zavádzanie bezpečných a chránených systémov riadenia zásob ručných a ľahkých zbraní a ich munície v regióne LAŠ.

2.1. **Podstatné oblasti podpory projektu podľa vyjadrenia krajinami LAŠ**

Fáza 3 projektu EÚ – LAŠ, a to boj proti nedovolenému obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami a ich nedovolenému šíreniu v členských štátoch LAŠ (2024 – 2027), je navrhnutá tak, aby reagovala na potreby, ktoré členské štáty LAŠ uviedli na začiatku iniciatívy a ktoré naďalej uvádzajú, v štyroch prioritných oblastiach:

Oblasť 1: Kontrola medzinárodných transferov ručných a ľahkých zbraní (boj proti nedovoleným tokom zbraní).

1.1. Vývozné, dovozné a tranzitné povolenia a kontroly (napríklad posudzovanie rizika).

1.2. Predchádzanie odklonu ručných a ľahkých zbraní k neoprávneným príjemcom.

1.3. Odhaľovanie ručných a ľahkých zbraní a ich súčastí počas kontroly prepravovaného tovaru a nákladu (napríklad kontrolné metódy, techniky a súvisiace vybavenie).

[1] OSN (Organizácia Spojených národov), 2015, Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, New York, OSN, 2015, A/RES/70/1.

[2] OSN (Organizácia Spojených národov), 2015, Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, New York, OSN, 2015, A/RES/70/1.

[3] Rada EÚ (Európska únia), 2019, Vyhlásenie zo samitu v Šarm aš-Šajchu, 25. februára 2019, bod 12.

Oblasť 2: Identifikácia a narušenie zdrojov nedovolených ručných zbraní (napríklad budovanie kapacít orgánov presadzovania práva).

2.1. Kontrola pozemných, vzdušných a námorných hraníc vrátane transferu technológií.

2.2. Označovanie, evidencia a sledovanie ručných zbraní.

2.3. Ďalšie techniky a metódy vyšetrovania a kontrol v súvislosti so zbraňami (napríklad využívanie balistických informácií a identifikácia alebo narušovanie trás a metód pašovania).

Oblasť 3: Iné opatrenia na kontrolu ručných zbraní.

3.1. Riadenie a bezpečnosť zásob.

Oblasť 4: Poskytovanie informácií, ktoré sú relevantné, pokiaľ ide o nedovolené ručné a ľahké zbrane a posilnenie kontroly ručných a ľahkých zbraní.

4.1. Hodnotenie zákonov a iných právnych predpisov členských štátov LAŠ; poradenstvo v súvislosti s možnými zmenami a revíziami.

4.2. Preklad relevantných výskumných prác, uverejnených štúdií a ďalších zdrojov do arabčiny.

3. **Navrhovaná logika intervencie**

Survey – ako koordinátor projektu – viedol rozsiahle konzultácie s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie, Interpolom a WCO, ktorých výsledkom bol konsenzus, ktorý sa v rámci skupiny dosiahol o tomto dvojstupňovom prístupe:

Budovanie vnútroštátnych kapacít na boj proti nedovolenému toku ručných a ľahkých zbraní prostredníctvom:

— prispôsobenej odbornej prípravy zameranej na systémy kontroly ručných a ľahkých zbraní vrátane riadenia zásob v regióne LAŠ (pozri nasledujúci oddiel) a

— zapojenia národných odborníkov po absolvovaní odbornej prípravy a ich podpory s cieľom vytvoriť vnútroštátne rámce, ktorými sa umožní vykonávanie postupov osvojených počas odbornej prípravy.

Prepojenie zapojenia na existujúcich vnútroštátnych úrovniach (ak existujú) s medzinárodne uznávanými certifikačnými postupmi a využívanie vnútroštátnych školiteľov (vyškolených v rámci projektu) s cieľom posilniť príslušné vnútroštátne alebo regionálne inštitúcie odbornej prípravy a vnútroštátne rámce a štruktúry.

Všetky zložky projektu sú navrhnuté s cieľom vytvoriť v partnerstve s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie udržateľné kapacity u vládnych inštitúcií a úradníkov v členských štátoch LAŠ. Projekt vychádza z našich skúseností, že členské štáty LAŠ sú hlavnými činiteľmi zmien pri navrhovaní a vykonávaní vnútroštátnych rámcov, ktorými sa podporuje zodpovedná kontrola strelných zbraní a minimalizuje riziko ich šírenia.

Vo fáze 3 sa bude pokračovať v úsilí o zabezpečenie toho, aby sa základné materiály odbornej prípravy a zdroje vedomostí, ako sú relevantné a konkrétne moduly Súboru modulov na vykonávanie kontroly ručných zbraní (MOSAIC), sprístupnili v arabčine a šírili v celom regióne LAŠ. Toto úsilie je obzvlášť dôležité v prostredí, v ktorom sa môžu vybraní zamestnanci vlády pravidelne striedať, a ak je v celom regióne potrebný prístupný špecializovaný register informácií.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa v projekte uvádza, že ak budú pracovníci orgánov presadzovania práva a colných orgánov môcť odhaľovať, vyšetrovať a zastavovať obchodovanie s ručnými a ľahkými zbraňami v regióne LAŠ a podávať o ňom správy a ak budú vojenské a bezpečnostné agentúry môcť navrhnúť a zaviesť účinnejšie systémy riadenia zásob ručných a ľahkých zbraní a munície, potom budú krajiny v celom regióne LAŠ schopné lepšie pochopiť, rozpoznať a riešiť riziká, ktoré vyplývajú z nedovoleného šírenia ručných zbraní.

Intervencia bude štruktúrovaná na základe týchto troch výsledkov:

1. Colné a iné pohraničné orgány budú mať posilnené kapacity na odhaľovanie a zastavovanie obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami v regióne LAŠ, ako aj na podávanie správ o záležitostiach, ktoré s ním súvisia.

2. Orgány presadzovania práva budú mať posilnené kapacity na účinné vyšetrovanie a spoluprácu v otázkach nedovoleného šírenia ručných a ľahkých zbraní a obchodovania s nimi v regióne LAŠ.

3. Bezpečnostné a vojenské agentúry budú mať posilnené kapacity na navrhovanie a zavádzanie bezpečných a chránených systémov riadenia zásob ručných a ľahkých zbraní a ich munície v regióne LAŠ.

V prípade všetkých troch výsledkov získajú účastníci vedomosti a zručnosti v oblasti metodiky odbornej prípravy a technických vedomostí.

4. **Opis činnosti**

Výsledok 1: Pracovníci colných orgánov majú posilnené kapacity na odhaľovanie a zastavovanie nedovoleného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami v regióne LAŠ, ako aj na podávanie správ o záležitostiach, ktoré s ním súvisia.

Výsledok 1 má za cieľ využiť pokrok dosiahnutý v predchádzajúcich fázach a umožniť konečnú akreditáciu odborných školiteľov v oblasti ručných a ľahkých zbraní, ktorí sú certifikovaní organizáciou WCO, v celom regióne LAŠ. Malá skupina pracovníkov colných orgánov, ktorí absolvovali odbornú prípravu v rámci fáz 1 a 2, sa zapojí do poskytovania odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni v krajinách LAŠ, pričom títo pracovníci uplatnia metodické a technické zručnosti, ktoré získali v predchádzajúcich fázach projektu.

Poskytovaním odbornej prípravy títo pracovníci získajú celosvetovo uznanú akreditáciu od WCO v rámci svojho programu akreditovaných školiteľov. Po tom, ako budú školitelia akreditovaní, budú môcť pod záštitou WCO poskytovať následnú odbornú prípravu na vnútroštátnej úrovni, a to v rámci regiónu LAŠ alebo mimo neho. Títo školitelia budú požiadaní, aby vo svojich krajinách podporovali vypracovanie vnútroštátnych učebných osnov, čím ďalej prispejú k udržateľnosti tohto úsilia.

Výstupy a činnosti budú zahŕňať:

1.1. Dokončenie až 12 podujatí prezenčnej odbornej prípravy v oblasti ručných a ľahkých zbraní na vnútroštátnej úrovni pre orgány členských štátov WCO s cieľom posilniť schopnosť kontrolovať pohyb nedovolených ručných a ľahkých zbraní na hraniciach. Uvedené podujatia odbornej prípravy sa zameriavajú na krajiny, ktoré žiadajú o odbornú prípravu a ktorým sa počas fázy 1 a 2 neposkytla predchádzajúca vnútroštátna odborná príprava (úvodná odborná príprava) a/alebo ktoré sú hodnotené ako krajiny s najvyšším rizikom nedovolenej činnosti v oblasti ručných a ľahkých zbraní alebo si vyžadujú pokročilú odbornú prípravu.

1.2. Usporiadanie až šiestich regionálnych jednodňových alebo dvojdňových online tematických seminárov, na ktorých sa budú prezentovať konkrétne témy, ktoré sú pre členské štáty LAŠ veľmi zaujímavé. Semináre by sa mali zamerať na oblasti osobitnej potreby budovania kapacít (napríklad identifikácia komponentov ručných a ľahkých zbraní), zvyšovanie informovanosti (napríklad používanie 3D tlače pri nedovolenej výrobe ručných a ľahkých zbraní) a výmenu informácií (napríklad najlepšie postupy v oblasti riadenia rizík v súvislosti s ručnými a ľahkými zbraňami). Online fóra umožnia úradníkom z členských štátov LAŠ, a to aj tým v odľahlých oblastiach, zúčastniť sa a zabezpečiť širší vplyv a regionálnu zodpovednosť.

1.3. Využívanie úvodnej odbornej prípravy na dokončenie akreditačného procesu pre predakreditovaných školiteľov v oblasti ručných a ľahkých zbraní z WCO, ktorý sa začal vo fáze 2.

1.4. Účasť na činnostiach vedených ďalšími vykonávacími partnermi.

1.5. Dostupnosť technických odborných znalostí WCO na požiadanie s cieľom poskytnúť členským štátom LAŠ poradenstvo v súvislosti s aktualizáciou ich vnútroštátnych učebných osnov pre odbornú prípravu v oblasti ručných a ľahkých zbraní.

Výsledok 2: Orgány presadzovania práva posilnili kapacity na účinné vyšetrovanie a spoluprácu v otázkach nedovoleného šírenia ručných a ľahkých zbraní a nedovoleného obchodovania s nimi v regióne LAŠ.

Výsledok 2 má za cieľ zvýšiť účinnosť vnútroštátnych pracovných postupov, na ktorých sa zúčastňujú rôzne vnútroštátne orgány presadzovania práva a ktoré sú potrebné na zhromažďovanie, spracúvanie a výmenu informácií o nedovolených strelných zbraniach. Touto účinnosťou sa posilní vyšetrovanie nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami a zlepší medziagentúrna a medzinárodná policajná spolupráca v oblasti organizovanej trestnej činnosti.

Interpol využije silu siete odborníkov a školiteľov vytvorenej vo fázach 1 a 2. Pracovníci vybraní ako školitelia vo fáze 2 dokončia svoju akreditáciu a počas fázy 3 budú zapojení do poskytovania pokročilej odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni v krajinách LAŠ s cieľom uplatňovať metodické a technické zručnosti, ktoré získali v predchádzajúcich fázach.

V prípade krajín, ktoré žiadajú o hlbšiu spoluprácu, budú odborníci vyškolení počas predchádzajúcich fáz priamo zapojení do zriadenia a vykonávania vnútroštátnej pracovnej skupiny pre strelné zbrane, ktorá sa bude zameriavať na zlepšenie zberu, spracovania a výmeny údajov týkajúcich sa strelných zbraní na vnútroštátnej úrovni. Tento krok bude mať zásadný význam pre posudzovanie kapacít krajín na účinnejšie vykonávanie protokolu Interpolu o získavaní strelných zbraní (Interpol Firearm Recovery Protocol) a aktívnu spoluprácu na regionálnej a medzinárodnej úrovni v záležitostiach súvisiacich so strelnými zbraňami. Protokol o získavaní strelných zbraní je príručka Interpolu na odhaľovanie nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami. Vzťahuje sa na zložky presadzovania práva aj forenzné zložky na účely toho, aby si obe strany vymieňali informácie na riešenie nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami.

Na dosiahnutie tohto výsledku sa Interpol zameria na tieto výstupy:

2.1. vyšší štátni úradníci chápu hrozby nedovoleného obchodovania so strelnými zbraňami a výhody vnútroštátnej pracovnej skupiny pre strelné zbrane;

2.2. mandát vnútroštátnych pracovných skupín pre strelné zbrane vypracúvajú a prijímajú jednotlivé krajiny;

2.3. vnútroštátnym inštitúciám a vnútroštátnej pracovnej skupine pre strelné zbrane sa poskytne odborná príprava týkajúca sa protokolu Interpolu o získavaní strelných zbraní a nástrojov Interpolu pre medzinárodnú spoluprácu v záležitostiach súvisiacich so strelnými zbraňami.

2.4. operačná podpora sa poskytuje vnútroštátnym pracovným skupinám pre strelné zbrane (odporúčania pre vyšetrovanie vytvára vnútroštátna pracovná skupina pre strelné zbrane s podporou Interpolu).

Činnosti budú zahŕňať:

— až 10 nasadení v rámci jednotlivých krajín na účely podpory hodnotenia a rozvoja kapacít potrebných na vykonávanie protokolu Interpolu o získavaní strelných zbraní,

— až päť podujatí hĺbkovej odbornej prípravy vedených školiteľmi Interpolu na účely podpory krajín pri rozvoji vnútroštátnych kapacít na zber, prípravu a výmenu informácií týkajúcich sa strelných zbraní,

— až päť podujatí odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni vedených kvalifikovanými vnútroštátnymi školiteľmi, ktorí budú môcť poskytovať vnútroštátnu odbornú prípravu pod záštitou Interpolu,

— mentorská podpora krajinám pri zriaďovaní vnútroštátnych pracovných skupín pre strelné zbrane poskytovaná prostredníctvom subregionálnych činností budovania kapacít alebo nasadenia na vnútroštátnej úrovni na účely odbornej prípravy na pracovisku,

— seminár o výmene najlepších postupov v oblasti techník vyšetrovania strelných zbraní a analýzy spravodajských informácií týkajúcich sa strelných zbraní, ktorý sa má uskutočniť v rámci regionálneho podujatia organizovaného spoločne s ďalšími vykonávacími partnermi,

— účasť na činnostiach, ktoré vedú ďalší vykonávací partneri, ako sú napríklad online tematické fóra alebo podujatia prezenčnej odbornej prípravy.

Výsledok 3: Bezpečnostné a vojenské agentúry majú posilnené kapacity na navrhovanie a zavádzanie bezpečných a chránených systémov riadenia zásob ručných a ľahkých zbraní a ich munície v regióne LAŠ.

Výsledok 3 má za cieľ vychádzať z prístupu vypracovaného vo fáze 2. Práca sa zameria na rozvoj pokročilých zručností na úrovni jednotlivých krajín s cieľom posilniť a podporiť udržateľný prenos zručností na účastníkov odbornej prípravy. Survey bude zároveň pokračovať v rozvoji a poskytovaní prispôsobených balíkov úvodnej a pokročilej vnútroštátnej odbornej prípravy v oblasti riadenia a bezpečnosti zásob.

Na rozdiel od ďalších dvoch výsledkov, pri ktorých Interpol a WCO môžu prepojiť projektové činnosti s globálnymi programami odbornej prípravy pre odborných prevádzkovateľov a školiteľov so zavedeným akreditačným systémom, na multilaterálnej úrovni neexistuje v oblasti riadenia zásob žiadny ekvivalent.

Z tohto dôvodu Survey zmapuje, posúdi a navrhne konkrétne možnosti certifikačného procesu pre úspešných účastníkov na úrovni odborníkov alebo školiteľov, a tiež zabezpečí, aby sa kľúčové zdroje preložili do arabčiny a boli dostupné pre relevantné cieľové skupiny. Uvedenými činnosťami sa prispeje k želanému prístupu založenému na udržateľnosti.

Výstupy a činnosti budú zahŕňať:

3.1. Poskytnutie až štyroch balíkov úvodnej odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni v trvaní jedného týždňa. Ak bude dopyt po úvodnej odbornej príprave nižší, ako sa očakávalo, zostávajúce zdroje sa pridelia na balíky pokročilej odbornej prípravy.

3.2. Vypracovanie a poskytnutie až šiestich prispôsobených balíkov hĺbkovej odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni v trvaní dvoch týždňov.

3.3. Preklad kľúčových tematických zdrojov do arabčiny, okrem iného aj materiálov odbornej prípravy z fázy 3. Uvedená činnosť môže podľa potreby zahŕňať aj vytváranie materiálov na sociálnych médiách v arabčine.

3.4. Vykonanie analýzy možností na uľahčenie alebo podporu integrácie riadenia a bezpečnosti zásob do vnútroštátnych učebných osnov so súvisiacimi vnútroštátnymi a medzinárodnými možnosťami certifikácie. Mali by sa posúdiť aj regionálne prístupy.

3.5. Jedno konečné záverečné regionálne podujatie uskutočnené v spolupráci so sekretariátom LAŠ, s WCO a Interpolom. Záverečné stretnutie sa uskutoční v Káhire na konci fázy 3 a poskytne zúčastneným krajinám príležitosť posúdiť hlavné výsledky tejto fázy a vymeniť si najlepšie postupy v podstatných dotknutých oblastiach.

3.6. V úzkej koordinácii s ďalšími vykonávacími partnermi sa uskutoční až 10 vnútroštátnych návštev na účely podpory účasti a zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni.

3.7. Účasť na až piatich činnostiach, ktoré vedú ďalší vykonávací partneri, ako sú napríklad online tematické fóra alebo počas podujatí prezenčnej odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni.

3.8. Až dve vzdelávacie podujatia „prestávka a reflexia“ (P&R) realizované pre všetkých partnerov (pozri oddiel 5).

3.9. Pravidelné virtuálne zasadnutia a až tri prezenčné zasadnutia týkajúce sa plánovania a koordinácie projektu s cieľom zabezpečiť trvalú relevantnosť a účinnosť projektu.

5. **Monitorovanie, hodnotenie a vzdelávanie**

Survey ako koordinátor projektu zabezpečí súdržnosť prístupu iniciatívy k monitorovaniu, hodnoteniu a vzdelávaniu. Uvedený prístup bude obsahovať praktické mechanizmy pre vzdelávanie počas celého životného cyklu projektu a v prípade potreby sa zohľadní pri programových úpravách. Prístup MEL bude zahŕňať rutinné a nepretržité monitorovanie procesov (napríklad vzdelávanie v malom cykle), ako aj vzdelávacie podujatia P&R v polovici obdobia alebo raz ročne, aby sa zabezpečilo, že vonkajšie perspektívy sa zohľadnia počas celého životného cyklu projektu a zmiernia sa niektoré zložité prvky prevádzkového prostredia. Okrem toho sa ku koncu projektu uskutoční externé hodnotenie.

Formuláre spätnej väzby k podujatiam: po usporiadaní online a prezenčných podujatí projektový tím získa od účastníkov spätnú väzbu a zhromaždí ju s cieľom zachovať vysokokvalitnú analýzu a programovanie v záujme uspokojenia potrieb zainteresovaných strán. Očakáva sa, že výsledné údaje budú primárne kvantitatívne a budú vhodné na to, aby sa agregovali zo všetkých projektových činností.

Polročné kolá monitorovania: tím Survey až dvakrát ročne skonsoliduje údaje z monitorovania od všetkých troch vykonávacích partnerov na úrovni výstupov a výsledkov. Tieto zasadnutia sa zamerajú na kontext, relevantnosť, výkonnosť, predpoklady a riziká. Člen projektového tímu zdokumentuje tieto zasadnutia a môže ho podporiť poradca subjektu Survey pre monitorovanie, hodnotenie a vzdelávanie. Týmito zasadnutiami sa projektovému tímu môže umožniť, aby diskutoval o týchto otázkach:

— vývoj súvisiaci s kontextom: aké kontextové faktory mali vplyv na intervenciu a jej relevantnosť alebo ovplyvnili harmonogram realizácie projektu za posledných šesť mesiacov,

— výkonnosť: aký pokrok sa dosiahol na úrovni výsledkov a výstupov a

— účinnosť: či sa akákoľvek účinnosť dosiahla prostredníctvom výdavkov, pracovných plánov, zdrojov a interného riadenia tímu.

Podujatia P&R, ktoré sa zohľadnia vo výročných správach o pokroku: Survey uskutoční až dve interné preskúmania projektu (pravdepodobne počas každoročného koordinačného zasadnutia s osobnou účasťou, ktoré zároveň poskytne priestor na prestávku a reflexiu). Podujatia P&R budú pozostávať z preskúmania, ktoré bude jednoduché, štruktúrované a introspektívne. Vzhľadom na zložité prostredie, v ktorom sa projekt bude realizovať, budú súčasťou podujatí P&R konzultácie s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie, Interpolom a WCO a spätnú väzbu od niektorých účastníkov odbornej prípravy poskytovanej v príslušných krajinách s cieľom získať rôzne perspektívy a posilniť transparentnosť a zodpovednosť.

Spôsoby účasti sa môžu líšiť a môžu zahŕňať online skupinové stretnutia s externými partnermi projektu a dvojstranné rozhovory s kľúčovými informátormi. Uvedené stretnutia budú vhodné ako podklad na vypracovanie správ o vzdelávaní, v ktorých budú v prípade potreby zachytené nové zistenia a odporúčania týkajúce sa prispôsobenia. Uvedené správy o vzdelávaní sa poskytnú všetkým partnerom projektu a zohľadnia sa vo výročných správach o projekte.

6. **Dojednania o partnerstve**

Fáza 3 projektu sa bude realizovať v partnerstve s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie v rámci strategického dialógu medzi EÚ a LAŠ o zbraniach hromadného ničenia, ručných a ľahkých zbraniach a kontrole zbraní. Partnerstvo so sekretariátom LAŠ a jeho silná podpora budú aj naďalej veľmi dôležité pre úspešné pokračovanie projektu. Vo fáze 2 Odbor sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie zorganizoval dve regionálne stretnutia a zúčastnil sa na väčšine podujatí vnútroštátnej a hĺbkovej odbornej prípravy. Vo fáze 3 bude Odbor sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie spoluorganizovať regionálne konferencie a bude pozývaný na účasť na podujatiach odbornej prípravy. Bude sa tiež raz za rok zúčastňovať na jednom koordinačnom zasadnutí s vykonávacími partnermi.

Vo fáze 3 sa zachovajú rovnaké vykonávacie dojednania ako v predchádzajúcich dvoch fázach. Survey bude naďalej koordinátorom projektu a Interpol a WCO budú vedúcimi subjektmi vo svojej príslušnej oblasti odbornosti. Počas tejto fázy musia členovia WCO, ktorí sa zúčastňujú na odbornej príprave a ktorí počas fázy 2 začali proces svojej akreditácie ako školitelia, na účely dokončenia svojich učebných plánov absolvovať vnútroštátne moduly odbornej prípravy. Na druhej strane bude Interpol spolupracovať s akreditovanými vnútroštátnymi školiteľmi a odborníkmi na poskytovaní modulov prezenčnej odbornej prípravy a vykonávaní ďalších činností, ktorými sa podporuje vykonávanie protokolu o získavaní strelných zbraní. Z tohto dôvodu si projekt bude vyžadovať väčšiu pružnosť pri vykonávaní troch zložiek a systematickejšej mobilizácii existujúcich sietí WCO a Interpolu v krajinách LAŠ, pričom sekretariát LAŠ bude o plánovaných činnostiach priebežne informovaný.

Toto partnerstvo predstavuje doplnkový a tematický kooperačný model v oblasti kontroly ručných zbraní. V rámci projektu sa využívajú vedomosti a odborné znalosti jednotlivých vykonávacích partnerov s cieľom ponúknuť komplexný program získavania vedomostí a budovania kapacít, ktorý sa vzťahuje na hlavné zložky AP OSN, ITI a GFA. Projekt týmto spôsobom premieta koncepcie medzinárodnej spolupráce a multilateralizmu, ako sa zdôrazňuje v dokumentoch, ako je AP OSN a stratégia EÚ pre ručné a ľahké zbrane, do hmatateľných zlepšení kapacít a bezpečnosti v regióne LAŠ.

V záujme vyváženia potreby väčšej operačnej nezávislosti medzi tromi vykonávacími partnermi sa pravidelnými koordinačnými a plánovacími zasadnutiami vykonávacích partnerov s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie umožní koherentnosť a účinnosť projektových činností v oblasti informácií, výmeny, plánovania a vykonávania. Vykonávacie agentúry budú napríklad koordinovať svoju angažovanosť a prístupy s krajinami, ktoré požiadajú o podporu z projektu. Okrem toho budú vykonávací partneri – ak to bude možné – naďalej realizovať spoločné činnosti v spoločných tematických oblastiach.

Vykonávací partneri budú svoju činnosť koordinovať aj s vládnymi a mimovládnymi organizáciami, ktoré pôsobia v členských štátoch LAŠ, ako aj so všetkými programami EÚ, ktoré sa realizujú na danom mieste, s cieľom zabezpečiť, aby všetky činnosti vykonávané v rámci projektu dopĺňali a rozvíjali existujúce iniciatívy. Týmto projektom sa v posledných rokoch využíva podpora Únie na vývoj a implementáciu systému Interpolu na vedenie záznamov o nezákonných strelných zbraniach a ich sledovanie (iARMS), ktorý je hlavnou zložkou ponuky Interpolu v rámci odbornej prípravy EÚ – LAŠ.

V prípade potreby a v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov môže Survey spolupracovať s ďalšími špecializovanými organizáciami, aby sa v koordinácii s Odborom sekretariátu LAŠ pre kontrolu zbraní a odzbrojenie poskytla pomoc pri vykonávaní konkrétnych zložiek projektu. V závislosti od potrieb a preferencií zúčastnených členských štátov LAŠ by k vykonávaniu projektu mohli prispieť aj iné organizácie, a to vrátane organizácií občianskej spoločnosti a niektorých špecializovaných agentúr z LAŠ.

Vykonávací partneri tiež prijmú primerané opatrenia na zabezpečenie viditeľnosti projektu v súlade s usmerneniami Európskej únie.

7. **Trvanie**

Očakáva sa, že projekt bude trvať 36 mesiacov od 1. októbra 2024 do 30. septembra 2027.

Operačná fáza bude trvať 33 mesiacov a posledné tri mesiace projektu sa budú venovať povinnostiam súvisiacim s podávaním správ.